

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ludvíka Davida, soudce Vojtěcha Šimíčka a soudce zpravodaje Jaroslava Fenyka ve věci ústavní stížnosti stěžovatele **M. S.**, zastoupeného Mgr. Bc. Patrikem Frkem, advokátem se sídlem Pod Vinicí 2149/21, Praha 4 – Modřany, směřující proti usnesení Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 9. 2. 2017, č. j. 7 Nc 3909/2017-14, a proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 18. 4. 2017, č. j. 29 Co 107/2017-98, za účasti **Ž. S.**, zastoupené Mgr. Štěpánkou Brožovou Kozderkovou, advokátkou se sídlem Antonína Dvořáka 287, Turnov, **A. S.**, **Š. S.**, obou zastoupených opatrovníkem statutárním městem Jablonec nad Nisou – odborem humanitním, oddělením sociálně právní ochrany dětí, **Okresního soudu v Jablonci nad Nisou a Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci**, takto:

Ústavní stížnost se zamítá.

Odůvodnění:

I. Vymezení předmětu řízení a průběh předchozího řízení před Ústavním soudem

1. Stěžovatel svou ústavní stížností, splňující všechny procesní předpoklady dle zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), brojil proti rozhodnutím Okresního soudu v Jablonci nad Nisou (dále jen „nalézací soud“) a Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci (dále jen „odvolací soud“) specifikovaným ve výroku I. tohoto nálezu a navrhl Ústavnímu soudu, aby je zrušil pro porušení jeho základních práv zaručených v čl. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), čl. 2 odst. 2 Listiny, čl. 10 odst. 2 Listiny, čl. 32 odst. 1, 4 Listiny a čl. 8 odst. 1, 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Evropská úmluva“), čl. 36 Listiny a čl. 6 Evropské úmluvy, čl. 37 odst. 3 Listiny, jakož i pro porušení čl. 90 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“). Stěžovatel se rovněž dovolával porušení základních práv vedlejších účastníků **A. S.** a **Š. S.** (dále jen „nezletilí“), a to jejich práv zaručených čl. 32 odst. 1, 4 Listiny, čl. 3 odst. 1, 2 Úmluvy o právech dítěte (dále jen „Úmluva“), čl. 5 Úmluvy, čl. 7 Úmluvy, čl. 8 odst. 1 Úmluvy, čl. 9 odst. 1, 3 Úmluvy a čl. 18 odst. 1 Úmluvy.

II. Rekapitulace skutkového stavu a řízení před obecnými soudy

2. Stěžovatel a vedlejší účastnice (dále jen „matka“) jsou rodiči nezletilých **A. S.** (dále jen „starší nezletilý“) a **Š. S.** (dále jen „mladší nezletilý“). Těm bylo v době vydání napadeného usnesení nalézacího soudu čtrnáct let a dva roky. V závěru roku 2016 matka spolu s oběma nezletilými opustila společnou domácnost nacházející se na adrese

trvalého bydliště stěžovatele, kde do té doby žili stěžovatel, matka i nezletilí pospolu, a odstěhovala se s nimi do nového bydliště. Stěžovateli zanechala vzkaz, kde se nezletilí nachází, a sdělila mu, že je kdykoliv může mít. Na počátku roku 2017 probíhal kontakt dětí se stěžovatelem na základě jeho dohody s matkou, která otci navrhla, aby se s nezletilými stýkal každou lichou sobotu od 8:00 do 18:00 a každou středu odpoledne od 15:30 do 18:00.

3. Stěžovatel s touto úpravou styku nesouhlasil, a proto podal dne 3. 2. 2017 návrh k nalézacímu soudu na úpravu poměrů k nezletilým tak, že tito budou svěřeni do výlučné péče stěžovatele a matce bude uloženo platit k jeho rukám výživné nezletilých v úhrnné výši 7 500 Kč měsíčně. Současně s tím podal stěžovatel k nalézacímu soudu návrh na vydání předběžného opatření, jímž by se prozatímně upravil styk s nezletilými tak, že stěžovatel by měl nezletilé ve své péči každý sudý týden. Tento návrh byl nalézacímu soudu doručen dne 6. 2. 2017.

4. Nalézací soud rozhodl o předběžném opatření svým v návěti specifikovaným usnesením tak, že stěžovatele oprávnil se s nezletilými stýkat v každém sudém týdnu v roce od pátku od 17.00 hodin do neděle do 18.00 hodin a v každém týdnu v roce ve středu od 15.30 hodin do 18.30 hodin s tím, že nezletilé převezme a po ukončení styku předá v místě bydliště matky. Toto své usnesení odůvodnil nalézací soud tak, že byly dány důvody pro prozatímní úpravu styku stěžovatele s nezletilými, neboť bylo zapotřebí zamezit neshodám mezi stěžovatelem a matkou, a to v zájmu zachování citových vazeb nezletilých k němu a jejich zdárný vývoj. Nalézací soud však dospěl k závěru, že za daného stavu nelze jednoznačně říci, zda by nezletilí stěžovatelem navržený režim zvládali, mimo to nebyly známy bližší informace o důvodech opuštění společné domácnosti matkou. Podotkl, že od rozdělení společné domácnosti uplynulo už pět týdnů a z návrhu stěžovatele nevyplývá, že by tento kontaktoval orgán sociálně-právní ochrany dětí. Zpráva tohoto orgánu by přitom podle nalézacího soudu mohla poskytnout vodítko pro posouzení návrhu stěžovatele zejména ohledně staršího nezletilého, který byl vzhledem ke svému věku zřejmě schopen sdělit svůj názor na věc. K tomu nalézací soud odkázal na ustanovení § 867 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“).

5. Proti tomuto usnesení nalézacího soudu podal stěžovatel odvolání k odvolacímu soudu. Ten rozhodl svým v návěti specifikovaným usnesením tak, že stěžovatele oprávnil stýkat se s nezletilými v každém sudém týdnu v roce od soboty od 9.00 hodin do neděle do 18.00 hodin a v každém týdnu v roce ve středu od 15.30 hodin do 18.30 hodin s tím, že nezletilé děti převezme a po ukončení styku předá v místě bydliště matky. Odvolací soud odůvodnil své napadené usnesení tím, že v řízení o předběžném opatření neprobíhá dokazování v takovém rozsahu, jako v řízení o věci samé. Soudy jsou tedy nuceny vycházet z omezeného množství podkladů, a proto nelze považovat za předpojatost, pokud vychází ze stávajících poměrů. Podle odvolacího soudu nebylo prokázáno, že by stávající situace byla pro nezletilé nevyhovující, naopak o nezletilé je v péči matky dobře postaráno. Odvolací soud rovněž konstatoval, že otec je pro nezletilé stále blízkou osobou, nicméně je patrná určitá míra narušení jejich vzájemného vztahu. Bylo proto podle něj zapotřebí dalšího dokazování, aby byly osvětleny podstaty a příčiny vztahových problémů v rodině. Korekci rozsahu styku oproti nalézacímu soudu odůvodnil tím, že mladší nezletilý je více fixován na matku a zavedený denní režim, přičemž rozdílnou úpravu styku s oběma nezletilými

nepovažoval za praktickou. Uzavřel, že osvědčí-li se takto stanovený režim, bude v budoucnu možno styk nezletilých s otcem rozšířit.

6. Nemaje práva na další opravný prostředek, brojil stěžovatel proti oběma v záhlaví specifikovaným rozhodnutím obecných soudů ústavní stížností.

III. Argumentace stěžovatele a další vyjádření účastníků řízení

7. Stěžovatel vytýká napadeným rozhodnutím obecných soudů 1) nesprávné posouzení předpokladů pro péči o nezletilé; 2) poskytnutí právní ochrany opuštění společné domácnosti matkou; 3) zvýhodnění matky v rozsahu péče. Konkrétně lze přiblížit stěžovatelovy námitky následovně:

8. Ad 1) stěžovatel vytýká obecným soudům, že nedostatečně zohlednily, že nezletilí byli vytrženi z prostředí, v němž si rozvinuli sociální i jiné vazby, že matka nemá na péči o nezletilé dostatek času, neboť se věnuje časově náročnému hasičskému sportu a že i materiální podmínky pro výchovu nezletilých a péči o ně jsou objektivně lepší u stěžovatele.

9. Ad 2) stěžovatel argumentuje, že obecné soudy zcela opominuly přiznat relevanci matčině svévolnému, protiprávnímu a neočekávanému přemístění obou nezletilých z jejich dlouhodobého původního bydliště a výchovného prostředí, jakož i jejímu následnému osobování si práva rozhodovat, v jakém rozsahu se s nimi otec může stýkat. Svými napadenými rozhodnutími obecné soudy přiznaly tomuto matčině protiprávnímu jednání právní ochranu, a to v rozporu s usnesením Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 955/15.

10. Ad 3) stěžovatel poukazuje na skutečnost, že právo vychovávat děti náleží oběma rodičům a že děti mají právo být oběma rodiči vychovávány, přičemž akcentoval důležitost výchovy oběma rodiči ve stejném rozsahu. Stěžovatel se s odkazem na nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 237/05, sp. zn. III. ÚS 1206/09, sp. zn. III. ÚS 2298/15 a na usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3082/10 dovolává porušení tohoto práva oběma rozhodnutími nalézacích soudů. Připouští, že tato rozhodnutí nemají meritorní povahu, upozorňuje však, že vzhledem k délce trvání prozatímní úpravy jeho styku s nezletilými jsou tato rozhodnutí svou povahou srovnatelná s meritorním rozhodnutím o úpravě péče o nezletilé a osobním styku s nimi. Stěžovatel zdůrazňuje, že obecné soudy měly vycházet ze stejného rozsahu péče o nezletilé a styku s nimi stěžovatele a matky, namísto toho stěžovatelův styk s nezletilými a možnost péče o ně rapidně snížily. Tím dle stěžovatele posvětily nerovnovážné postavení jeho a matky, neboť matka má v důsledku svého protiprávního jednání nezletilé ve své každodenní péči, zatímco stěžovatel nikoliv.

11. Ústavní soud si vyžádal relevantní spisový materiál, ustanovil pro řádné zastupování nezletilých v řízení před Ústavním soudem opatrovníka a rovněž vyzval k vyjádření ostatní účastníky a vedlejší účastníky řízení.

12. Podle vyjádření nalézacího soudu bylo jeho napadené rozhodnutí vydáno v zájmu nezletilých, a to s ohledem na vzniklou situaci v péči o ně. Byly dány zákonné

předpoklady pro takové rozhodnutí a rovněž nebyly omezeny významnější měrou zájmy otce v otázce jeho styku s dětmi.

13. Odvolací soud vyslovil svůj nesouhlas s podanou ústavní stížností a setrval na svých závěrech. Ústavní stížnost ani další vyjádření stěžovatele a matky nepřinesly žádné nové skutečnosti ani argumenty, než jaké byly v řízení před obecnými soudy zvažovány. Zopakoval, že předběžná úprava požadovaná stěžovatelem v plném rozsahu měla odpovídat střídavé péči rodičů, což se však vymyká úpravě styku, neboť jde již o úpravu péče o nezletilé a nalézacím soudem ani soudem odvolacím nebyly shledány podmínky pro přijetí úpravy takového rozsahu formou předběžného opatření bez řádného dokazování. Podle odvolacího soudu částečné vyhovění návrhu otce na předběžnou úpravu styku otce s nezletilými dětmi je vyváženým řešením prozatímního stavu. Rovněž podotkl, že tato úprava styku může být postupně rozšiřována, pokud se osvědčí, a na druhé straně tato úprava zohledňuje rizika, na něž ve svých podáních poukazuje matka. Odvolací soud tato rizika považuje za následky zjevně dlouhodobějšího konfliktního prostředí ve vztahu mezi rodiči, způsobeného agresivitou otce i jeho požíváním alkoholu, jež se údajně projevují i ve vztazích dětí k otci. Odvolací soud rovněž zdůraznil, že míru narušení vztahu, konkrétní potřeby a přání nezletilých nebylo doposud možno v řízení objasnit. Odvolací soud své vyjádření uzavřel tím, že nelze vycházet toliko ze stěžovatelem proklamované rovnosti rodičů, ale i z konkrétních poměrů mezi rodiči a dětmi, k nimž se stěžovatel příliš nevyjadřuje.

14. Matka ve svém vyjádření v první řadě uvedla, že její opuštění společné domácnosti bylo pouze důsledkem stupňujícího se agresivního chování stěžovatele vůči matce i nezletilým, kdy tento ji z domu opakovaně v opilosti vyhazoval. Mimo to byl často opilý, vulgární i fyzicky agresivní. Připomněla, že agresivně se choval i ke své bývalé ženě, která v důsledku toho musela být hospitalizována, a že byl v této souvislosti i soudně trestán za napadení policisty. Vymezila se i proti tvrzení, že vytrhla nezletilé z jejich sociálního prostředí. Ohradila se též proti tvrzení otce, že by neměla na výchovu nezletilých dostatek času, neboť hasičskému sportu se věnuje pouze amatérsky a při tréninzích si nezletilí mohou hrát na blízkém dětském hřišti spolu s ostatními dětmi. Matka dále uvedla, že styk otce s nezletilými nijak neomezuje a v období po odstěhování tento styk probíhal mnohokrát nad rámec předběžného opatření. Matka rovněž dle svého přesvědčení nevytrhla nezletilé z jejich sociálního prostředí, neboť starší nezletilý dojíždí do stejného gymnázia, které navštěvoval již před přestěhováním, a v místě bydliště otce žádné kamarády nemá. Stěžovatel rovněž podle matky před jejím odstěhováním o výchovu nezletilých nejevila zájem, netrávil s nimi volný čas ani nenavštěvoval třídní schůzky. Při zvažování podmínek pro styk s nezletilými je dle matky nutno přihlídnout rovněž ke stěžovatelově agresivitě, alkoholismu, nevhodnému výchovnému prostředí u otce a jeho zdravotnímu stavu, kdy tento trpí diabetem, což v kombinaci s nezdravým životním stylem a konzumací alkoholu představuje riziko při výchově nezletilých. Zmínila rovněž fixaci nezletilých na matku a skutečnost, že si přejí zůstat v její péči. Matka rovněž považovala za nezbytné upozornit na zprávu z konzultací s dětským psychologem a na protokol z posledního jednání se stěžovatelem před orgánem sociálně-právní ochrany dětí.

15. Matka rovněž vyjádřila názor, podpořený odkazem na usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1043/15 a judikaturu v něm uvedenou, že rozhodování o předběžném opatření o styku s nezletilým zpravidla neumožňuje zásah Ústavním soudem, neboť se jedná o rozhodnutí prozatímní.

16. Opatrovník nezletilých sdělil Ústavnímu soudu ve svém vyjádření, že situace mezi stěžovatelem a matkou je dlouhodobě nepříznivá a hlavním problémem mezi nimi je neschopnost konstruktivní komunikace. Z nesouladu mezi rodiči pramení aktuálně narušený vztah staršího nezletilého k otci, přičemž ten opatrovníkovi sdělil, že po odstěhování se s matkou vnímá situaci jako zklidněnou. Je v péči psychologa, s nímž pracuje na zlepšení vztahu k otci, který se postupně stabilizuje. Pokud by starší nezletilý vnímal kontakt s otcem jako nedostatečný, jistě by si vyžádal jeho rozšíření. S mladším nezletilým opatrovník nehovořil pro jeho nízký věk. Opatrovník shledává napadená rozhodnutí jako souladná se zájmy nezletilých.

17. Ústavní soud zaslal stěžovateli k replice vyjádření matky. Jelikož vyjádření ostatních účastníků a opatrovníka nezletilých nepřinášela žádné argumenty, proti nimž by stěžovatel nebrojil již ve své stížnosti, Ústavní soud z důvodu zabránění zbytečným průtahům stěžovateli k replice jejich vyjádření nezaslal.

18. Ve své replice k vyjádření matky se stěžovatel ohradil proti většině jejich tvrzení s tím, že tato jsou nepravdivá. Na matce ani na nezletilých se stěžovatel nikdy nedopustil žádného domácího násilí, matka nikdy nebyla schopna doložit jeho problémy s alkoholem či agresivitou, nikdy za dobu jejich společného soužití si na toto nestěžovala, nepřivolala policii, nevyhledala odbornou pomoc atd. Podle stěžovatele se jedná pouze o nepodložená nařčení, k nimž se matka uchyluje proto, že jsou účinná a jde o běžnou argumentaci, k níž se uchylují matky ve sporech o péči o nezletilé, chtějí-li otce poškodit. Stěžovatel dále uvedl, že řádně vychoval nyní již dospělého syna z předchozího manželství, který mu byl svěřen do výlučné péče, který s ním a s matkou žil ve společné domácnosti posledních čtrnáct let a který potvrdí, že otec neměl problémy s alkoholismem ani s agresivitou. K tomu přiložil i čestné prohlášení tohoto syna. Stěžovatel rovněž popřel, že by k němu starší nezletilý měl negativní vztah před odstěhováním matky, jejich vzájemný vztah se zhoršil až po tomto odstěhování, neboť starší nezletilý je pod vlivem matky, což podle otce prokazuje i konzultace s dětským psychologem, na niž se odvolává matka; tuto pasáž však záměrně neuvedla. Popřel i to, že by se před odstěhováním matky o nezletilé nezajímal, že by starší nezletilý neměl v místě otcova bydliště kamarády, kdy jmenoval konkrétní osoby, či že by jeho zdravotní stav, který je stabilizovaný a s nímž se řádně posledních patnáct let léčí, snižoval jeho schopnost se o nezletilé postarat. Stěžovatel rovněž podotkl, že judikatura, na niž matka odkazuje, se týká i obecného institutu předběžného opatření v civilním řízení, např. sporném, zatímco ta, na niž odkazoval on, je pro nynější věc relevantní.

19. Vzhledem k obsahu vyjádření matky i stěžovatelovy repliky nepovažoval Ústavní soud za nutné ani vhodné zasílat repliku matce k dalšímu vyjádření, neboť je zjevné, že argumentace stěžovatele i matky se míjí s ústavně právní rovínou případu. Seznámením se s obsahem spisového materiálu Ústavní soud ověřil průběh řízení před obecnými soudy. Zjistil rovněž, že argumentace stěžovatele i matky před Ústavním soudem, zejména ta zaměřená na vrub druhého rodiče, v zásadě představuje pouze repetici toho, co stěžovatel a matka uváděli již v řízení před obecnými soudy.

IV. Posouzení Ústavním soudem

20. Pravomoc Ústavního soudu v řízení o ústavní stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí orgánu veřejné moci je založena ustanovením čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy jen tehdy, jestliže tímto rozhodnutím došlo k zásahu do ústavně zaručených práv a svobod. Jakékoliv jiné vady takového rozhodnutí se nachází mimo přezkumnou pravomoc Ústavního soudu, a tomu je tak zapovězeno se jimi zabývat. Ústavní soud totiž nestojí nad ústavou, nýbrž podléhá stejné povinnosti respektovat ústavně zakotvenou dělbu veřejné moci a rozdělení práv a povinností jejích orgánů, jako kterýkoliv jiný orgán veřejné moci. Proto se musí důsledně vystříhat svévole a bedlivě dbát mezi svých pravomocí, svěřených mu Ústavou. Jinak by popřel samotný smysl své existence jakožto soudního orgánu ochrany ústavnosti. V řízení o ústavní stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí orgánu veřejné moci je tak Ústavní soud povinen vždy nejprve zkoumat, zda jsou ústavní stížností napadená rozhodnutí způsobilá k vlastnímu meritornímu přezkumu, tedy zda těmito rozhodnutími vůbec mohla být porušena ústavně garantovaná práva či svobody stěžovatele.

21. Ústavní soud dospěl k závěru, že v průběhu řízení před nalézacím soudem došlo k zásahu do práva stěžovatele na soudní ochranu, jež odvolací soud nenapravit, nicméně tento zásah byl pouze zprostředkovaný kvůli porušení práva staršího nezletilého dle čl. 12 Úmluvy a vzhledem k tomu, že toto porušení bylo zhojeno následným vývojem, nemohl Ústavní soud konstatovat ani porušení ve vztahu ke stěžovateli. Stalo se tak však z jiného důvodu, než jaký tvrdil stěžovatel.

V. Porušení vytýkaná stěžovatelem

22. Vzhledem k matčině námitce, podpořené odkazy na judikaturu Ústavního soudu, považuje Ústavní soud za nezbytné se nejprve vypořádat s tím, že ústavní stížnost směřovala proti toliko mezitímním rozhodnutím. V zásadě platí, že Ústavní soud přezkoumává až rozhodnutí konečná [srov. např. nález sp. zn. III. ÚS 52/13 ze dne 8. 8. 2013 (N 144/70 SbNU 347)]. Přesto se řízení o předběžných opatřeních nemůže vymykat požadavkům na ústavně-konformní průběh řízení, neboť může představovat dočasné omezení základních práv či svobod jednotlivců [srov. např. nález sp. zn. III. ÚS 1888/13 ze dne 13. 2. 2014 (N 17/72 SbNU 211), nález sp. zn. II. ÚS 343/02 ze dne 5. 11. 2002 (N 140/28 SbNU 223), nález sp. zn. I. ÚS 375/2000 ze dne 16. 7. 2002 (N 87/27 SbNU 33)]. Předběžné opatření tedy musí splňovat přinejmenším požadavky svého vydání na zákonném podkladě, příslušným orgánem a při vyloučení svévole [k tomu srov. např. usnesení sp. zn. III. ÚS 394/01 ze dne 12. 3. 2002 (U 10/25 SbNU 379)]. Dalším požadavkem je samozřejmě dodržení zákonnosti postupu v řízení o vydání předběžného opatření. Samotné posouzení podmínek pro vydání předběžného opatření se však již nachází mimo přezkumnou pravomoc Ústavního soudu, ten může nejvýše ověřit, zda vůbec takové podmínky existovaly [srov. např. nález sp. zn. II. ÚS 221/98 ze dne 10. 11. 1999 (N 158/16 SbNU 171)].

23. V případě změny ve styku rodiče s dětmi je třeba takové omezení posuzovat obzvláště citlivě a vždy s prvořadým ohledem na nejlepší zájem dítěte [srov. např. nález sp. zn. III. ÚS 52/13 ze dne 8. 8. 2013 (N 144/70 SbNU 347) či nález sp. zn. IV. ÚS 2244/09 ze dne 20. 7. 2010 (N 146/58 SbNU 227)], přičemž jeho účelem zpravidla, tedy mimo okruhy případů, kdy je z povahy věci (např. ochrana před násilím

ze strany takového rodiče) nutný opak, nesmí být vyloučení kontaktu dítěte s rodičem, který s ním nežije [srov. nález sp. zn. I. ÚS 618/05 ze dne 7. 11. 2006 (N 204/43 SbNU 279)]. Ačkoliv v nynějším případě nejde o odebrání dětí z péče [srov. *a contrario* nález sp. zn. I. ÚS 2903/14 ze dne 12. 5. 2015 (N 94/77 SbNU 377)], i dlouhodobější trvání předběžného opatření o prozatímní úpravě styku rodiče s dítětem, která péči tohoto rodiče zcela nevylučuje, je potenciálně způsobilé zasáhnout do základního práva takového rodiče na soukromý a rodinný život dle čl. 10 odst. 2 Listiny. V nynějším případě přitom s ohledem na zjevný a závažný konflikt mezi stěžovatelem a matkou, projevivší se v procesní rovině značným objemem vzájemně neslučitelných až kontradiktorních tvrzení, majících potenciálně význam pro rozhodnutí o výchovném režimu nezletilých, musely obecné soudy předpokládat poměrně komplikované dokazování ve věci samé. Musely proto vydávat svá napadená rozhodnutí s vědomím, že režim styku s nezletilými bude upraven předběžnými opatřeními po nikoliv zanedbatelnou dobu.

24. V nyní projednávaném případě však Ústavní soud ze stěžovatelem tvrzených důvodů neshledal porušení žádného jeho základního práva či svobody. Stěžovatel nijak nezpochybil ani zákonný podklad k vydání předběžného opatření, ani pravomoc obecných soudů toto předběžné opatření vydat, ani svévoli při tomto vydání, ani porušení zákonnosti průběhu řízení o předběžném opatření. Stěžovatel toliko nesouhlasí s výsledkem tohoto řízení. Má jen za to, že obecné soudy měly při rozhodování o nařízení předběžného opatření přisoudit jinou váhu jím tvrzeným skutečnostem.

25. Stěžovatelova a ostatně i matčina argumentace je založena na předpokladu, že Ústavní soud bude znovu přehodnocovat jimi předkládaná skutková tvrzení a důkazy a vyvodí z nich pro toho kterého z nich příznivé závěry. Stran přehodnocování důkazů a na jejich základě zjištěného skutkového stavu je ovšem Ústavní soud velmi zdrženlivý. Jak vyplývá z jeho konstantní judikatury, do procesu dokazování před obecnými soudy či do jeho výsledku v podobě zjištěného skutkového stavu může Ústavní soud zasahovat jen velmi výjimečně. Prvou z těchto výjimek představují tzv. opomenuté důkazy, tj. situace, v nichž soud navržený důkaz zamítne či bez dalšího neprovede a tento postup dostatečně nezodpovídní, případně k provedenímu důkazu nepřihlédne při hodnocení důkazů a utváření obrazu o skutkovém stavu věci. Druhou výjimkou jsou případy nepřipustných důkazů, k nimž soud naopak přihlédl přesto, že k nim podle procesního předpisu, jímž byl vázán, přihlédnout nesměl. Třetí výjimkou jsou situace tzv. extrémních rozporů mezi provedeným důkazem a jeho odrazu ve zjištěném skutkovém stavu, tj. situace, v nichž soud z provedeního důkazu vyvodí určitý závěr, který z něj při dodržení základních pravidel logického uvažování dovodit nelze. K tomu srov. např. usnesení sp. zn. III. ÚS 359/05 ze dne 23. 9. 2005 (U 22/38 SbNU 579), usnesení sp. zn. III. ÚS 359/05 ze dne 23. 9. 2005 (U 22/38 SbNU 579), usnesení sp. zn. III. ÚS 359/05 ze dne 23. 9. 2005 (U 22/38 SbNU 579), usnesení sp. zn. III. ÚS 359/05 ze dne 23. 9. 2005 (U 22/38 SbNU 579), nález sp. zn. II. ÚS 215/99 ze dne 17. 5. 2000 (N 69/18 SbNU 115), nález sp. zn. II. ÚS 215/99 ze dne 17. 5. 2000 (N 69/18 SbNU 115) a judikaturu v nich uváděnou.

26. Tyto závěry platí o to silněji, že v nyní projednávaném případě šlo o vydání předběžného opatření, tedy, jak správně podotkl odvolací soud, prostor obecných soudů pro dokazování byl zúžen oproti tomuto prostoru při rozhodování ve věci samé. Jak uvedeno výše sub 22., ani tento typ řízení se samozřejmě nenachází mimo požadavky na ústavně-konformní průběh řízení, nicméně ty je třeba posuzovat se zřetelem ke

specifickému účelu tohoto institutu, jímž je ne-li okamžitá, pak přinejmenším urychlená prozatímní úprava poměrů do doby rozhodnutí o věci samé. Rozsah dokazování se proto omezuje pouze pro potřeby naplnění tohoto účelu. U předběžných opatření o styku rodičů s nezletilými dětmi je pak povinnost obecných soudů zvažovat naplnění tohoto účelu prizmatem nejlepšího zájmu dítěte. Obecné soudy tak nesmí zvažovat žádné skutečnosti, které nemají souvislost pro posouzení aktuálně nejlepšího nastavení režimu péče, výchovy a styku v konkrétních poměrech jednotlivého nezletilého dítěte. Obecné soudy v nyní projednávaném případě zaměřily svou pozornost toliko na to, zda podmínky péče o nezletilé, jejich výchovy a jejich styku s otcem k okamžiku vydání toho kterého napadeného rozhodnutí těmto svědčily, a na základě toho poté rozhodly. Tomuto postupu nelze ze shora nastíněných východisek ničeho vytknout.

27. Obdobně nelze klást obecným soudům k tíži, že se odepřely blíže zabývat pravdivostí tvrzení stěžovatele i matky usilujících o zpochybnění schopnosti toho druhého řádně pečovat o nezletilé a vychovávat je, jestliže si tato tvrzení vyhodnotily jako irelevantní pro aktuální potřebu úpravy poměrů nezletilých, přičemž množství těchto tvrzení a důkazních návrhů k jejich prokázání podstatně přesahovalo nejen potřeby řízení o předběžném opatření, ale i možnosti tohoto řízení. Tím není jakkoliv dotčena relevance pravdivosti či nepravdivosti těchto tvrzení pro konečné rozhodnutí obecných soudů o výchovném režimu nezletilých a styku s nimi, a v rozsahu této relevance bude povinností obecných soudů se s nimi důkazně vypořádat. Ústavní soud však další průběh řízení ani jeho výsledek nemůže jakkoliv předvídat, natož předznamenávat.

28. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že judikatura, na niž stěžovatel odkazoval ve snaze přesvědčit Ústavní soud, že protiprávní přemístění nezletilých mimo jejich domov musí nalézt svůj odraz v rozhodnutí o výchově nezletilých, není nynějšímu případu přílehlavá. Týká se totiž až meritorního rozhodnutí, v jehož rámci obecné soudy budou muset k této otázce zaujmout určité stanovisko, netýká se však již řízení o předběžné otázce. Jakkoliv totiž Ústavní soud výše sub 22. a 23. předeslal, že řízení o předběžném opatření není *per se* vyloučeno z jeho přezkumu a že i jím může být porušeno některé stěžovatelovo základní právo či svoboda, a to včetně práva na soukromý a rodinný život dle čl. 10 odst. 2 Listiny, účel řízení o předběžném opatření a účel řízení o věci samé se liší. Jak je uvedeno výše sub 26., účelem řízení o předběžném opatření je toliko okamžitá či urychlená úprava poměrů, tedy nastolení jakéhosi provizoria, majícího za cíl toliko stabilizovat poměry před vydáním rozhodnutí o věci samé za současné minimalizace vzniku újem na právem chráněných zájmech účastníků řízení, případně i zasažených třetích osob.

29. Na toto řízení tedy nelze uplatňovat právní závěry týkající se až rozhodnutí ve věci samé, které předpokládá mnohem širší okruh relevantních skutečností, které je třeba prokázat a právně hodnotit. Stěžovatelem nastolené otázky přemístění nezletilých z místa jejich dosavadního bydliště, včetně toho, zda šlo o přemístění protiprávní a jaké dopady na rozhodnutí o péči a styku má případně mít, kvality jejich materiálního zabezpečení u stěžovatele a u matky či vhodnosti režimu střídavé péče atd. do tohoto okruhu patří, přesahují však rámec řízení o předběžném opatření.

VI. K dalším porušením

30. Stěžovatelova argumentace Ústavní soud nepřesvědčila, že by v řízení před obecnými soudy došlo k porušení jeho ústavně zaručených základních práv či svobod. Přesto však nad rámec této argumentace Ústavní soud takové porušení v postupu obecných soudů nalezl. Ústavní soud ve své rozhodovací činnosti setrval vychází z právního názoru, že je vázán toliko petitum, nikoliv však odůvodněním ústavní stížnosti [srov. např. nález sp. zn. III. ÚS 2396/13 ze dne 3. 4. 2014 (N 53/73 SbNU 69), nález sp. zn. III. ÚS 1076/07 ze dne 21. 1. 2008 (N 14/48 SbNU 145), nález sp. zn. III. ÚS 1076/07 ze dne 21. 1. 2008 (N 14/48 SbNU 145), nález sp. zn. I. ÚS 290/05 ze dne 23. 2. 2006 (N 44/40 SbNU 363), nález sp. zn. Pl. ÚS 5/01 ze dne 16. 10. 2001 (N 149/24 SbNU 79; 410/2001 Sb.) či nález sp. zn. Pl. ÚS 5/01 ze dne 16. 10. 2001 (N 149/24 SbNU 79; 410/2001 Sb.)]. Identifikuje-li v napadených rozhodnutích jiné než stěžovateli vytýkané vady zakládající porušení některého z jejich ústavně zaručených základních práv či svobod, nebrání tato skutečnost jejich zrušení. Tak by tomu bylo i v nynějším případě, Ústavní soud však dospěl k závěru, že nejsou splněny podmínky pro zrušení napadených rozhodnutí.

31. Z textu napadených rozhodnutí i z textu vyjádření účastníků řízení vyplynula stěžovatelem nepovšimnutá, ale zcela zásadní skutečnost, kterou Ústavní soud následně ověřil i ve vyžádaném spisovém materiálu, totiž že názor nezletilých na dočasnou úpravu jejich poměrů ke stěžovateli a matce, týkající se péče a styku, nebyl v řízení před nalézacím soudem ani před soudem odvolacím nijak zjišťován. Vzhledem k tomu, že staršímu nezletilému bylo v době vydání napadeného rozhodnutí nalézacího soudu čtrnáct let a mladšímu dva roky, bude se Ústavní soud věnovat dále jen zjišťování názoru staršího nezletilého.

32. Podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy musí být zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnyými orgány.

33. Podle čl. 12 odst. 1 Úmluvy zabezpečují její smluvní strany dítěti, které je schopno formulovat své vlastní názory, právo tyto názory svobodně vyjadřovat ve všech záležitostech, které se jej dotýkají, přičemž se názorům dítěte musí věnovat patřičná pozornost odpovídající jeho věku a úrovni. Podle čl. 12 odst. 2 Úmluvy se za tímto účelem dítěti zejména poskytuje možnost, aby bylo vyslyšeno v každém soudním nebo správním řízení, které se jej dotýká, a to buď přímo, nebo prostřednictvím zástupce anebo příslušného orgánu, přičemž způsob slyšení musí být v souladu s procedurálními pravidly vnitrostátního zákonodárství.

34. Dle § 867 odst. 1 občanského zákoníku poskytne soud dítěti před rozhodnutím, které se dotýká zájmu dítěte, potřebné informace, aby si mohlo vytvořit vlastní názor a tento sdělit. Není-li pak podle zjištění soudu dítě schopno informace náležitě přijmout nebo není-li schopno vytvořit si vlastní názor či tento sdělit, pak dle § 867 odst. 2 občanského zákoníku soud informuje a vyslechne toho, kdo je schopen zájmy dítěte ochránit, s tím, že se musí jednat o osobu, jejíž zájmy nejsou v rozporu se zájmy dítěte. O dítěti starším dvanácti let se dle tohoto ustanovení má za to, že je schopno informaci přijmout, vytvořit si vlastní názor a tento sdělit. Názoru dítěte věnuje soud patřičnou pozornost.

35. V řízení o předběžném opatření ve věcech úpravy poměru k nezletilým je dle § 21 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění dalších předpisů (dále jen „zákon o zvláštních řízeních soudních“), možno provádět i jiné důkazy, než byly účastníky navrhovány.

36. Ústavní soud již mnohokrát rozhodl, že názor dítěte musí být vnímán jako zásadní vodítko při hledání jeho nejlepšího zájmu [nález sp. zn. I. ÚS 1708/14 ze dne 18. 12. 2014 (N 235/75 SbNU 617)] a že dítěti zásadně musí být umožněno účastnit se jednání a vyjádřit se k věci, přičemž povinnosti soudu zjišťovat jeho názor nezbavuje ani ustanovení opatrovníka a nezjišťovat názor dítěte přímo (tj. jeho vyslechnutím) je možno jen v jeho zájmu a takový postup je třeba vždy odůvodnit [srov. k tomu např. náález sp. zn. IV. ÚS 3305/13 ze dne 15. 10. 2014 (N 193/75 SbNU 177), náález sp. zn. I. ÚS 3304/13 ze dne 19. 2. 2014 (N 18/72 SbNU 217) či náález sp. zn. IV. ÚS 3900/14 ze dne 4. 11. 2015 (N 193/79 SbNU 199)]. Nynější situace je specifická tím, že šlo o řízení o předběžném opatření, a tedy nebylo nařizováno jednání. Jakkoliv se v řízení o předběžném opatření zpravidla neprovádí dokazování za přítomnosti účastníků řízení a soud vychází jen z tvrzení navrhovatele, není, jak poukazuje komentářová literatura, dokazování za přítomnosti účastníků vyloučeno, zejména v řízeních ve věcech péče o nezletilé. [srov. k tomu např. JIRSA, Jaromír. K § 75c odst. 3. In: JIRSA, Jaromír a kol. Občanské soudní řízení. Soudcovský komentář. Kniha 1. § 1-78g. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Citováno dle ASPI (právní informační systém)].

37. Vzhledem k tomu, že v tomto zvláštním řízení soudním platí zásada vyšetřovací, může si soud opatřit při nařizování předběžného opatření i jiné důkazy, jestliže tak stihne učinit před uplynutím lhůty dle § 75c odst. 2 občanského soudního řádu [srov. ČUHELOVÁ, Kateřina; PONDIKASOVÁ, Tereza. K § 75c odst. 3. In: Občanský soudní řad. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Citováno dle ASPI (právní informační systém), bod 18.].

38. Ústavní soud zdůrazňuje, že povinnost soudu zjistit si názor nezletilých před vydáním předběžného opatření o péči o ně či styku s nimi neplatí absolutně. Je však třeba vycházet z toho, že práva nezletilých dle čl. 12 Úmluvy platí v jakémkoliv právním řízení, které se jich týká (srov. k tomu rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 3. 9. 2015 ve věci M. a M. proti Chorvatsku, č. stížnosti 10161/13, § 181; rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 2. 2. 2016 ve věci N. TS. proti Gruzii, č. stížnosti 71776/12, § 72; rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. 7. 2010 ve věci Gineitiene proti Litvě, č. stížnosti 20739/05, § 47), čemuž ostatně plně odpovídá i formulace § 867 občanského zákoníku. Tato množina právních řízení přitom má být vykládána spíše extenzivně (srov. souhlasně např. Obecný komentář k Úmluvě o právech dítěte č. 12. Právo dítěte být slyšeno. Výbor pro práva dítěte, Organizace spojených národů. Ženeva: 2009, s. 11, bod 32. Dostupný z: <http://www.refworld.org/docid/4ae562c52.html>).

39. Naopak neumožnění dítěti uplatnit toto právo tak připadá v úvahu jen tehdy, je-li to v jeho nejlepším zájmu či není-li to fakticky možné, např. hrozí-li okamžitě nebezpečí z prodlení, je příliš útlého věku (srov. např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 25. 1. 2011 ve věci Płaza proti Polsku, č. stížnosti 18830/07, § 71) atd. Není tedy důvodu, proč by *per se* mělo z této množiny být vyňato řízení o nařizení předběžného opatření ve věcech péče o nezletilé. V nynějším případě však žádný takový důvod dán nebyl, naopak bylo vzhledem ke konfliktu mezi stěžovatelem a matkou třeba

předpokládat, že režim předběžného opatření potrvá delší dobu, neboť soud bude muset v řízení o věci samé provádět rozsáhlé dokazování. I tato okolnost, vedle věku staršího nezletilého a absenci nebezpečí z prodlení, podtrhuje důležitost možnosti staršího nezletilého se k tomuto režimu vyjádřit.

40. Nalézací soud zjevně vycházel při vydání svého napadeného rozhodnutí z předpokladu, že pro krátkost lhůty k rozhodnutí o předběžném opatření dle § 75c odst. 2 občanského soudního řádu by názor staršího nezletilého mohl být zjištěn toliko tehdy, pakliže by stěžovatel před podáním návrhu na předběžné opatření byl kontaktoval orgán sociálně-právní ochrany dětí, který by následně názor staršího nezletilého zjistil, přičemž soud by při rozhodování o předběžném opatření již měl zprávu orgánu sociálně-právní ochrany dětí k dispozici. Zároveň však nalézací soud v odůvodnění svého napadeného rozhodnutí uvedl, že mu není znám žádný důvod, pro nějž by starší nezletilý nemohl svůj názor na věc sdělit, a tento názor považoval za důležitý, neboť konstatoval, že je ke škodě věci, že stěžovatel před podáním svého návrhu na vydání předběžného opatření orgán sociálně-právní ochrany dětí za účelem zjištění názoru staršího nezletilého nekontaktoval.

41. Nalézací soud tak zcela opomenul jakékoliv jiné možnosti, které se mu naskýaly za účelem zjištění názoru staršího nezletilého (např. nařídit jednání, dostavit se osobně či vyslat asistenta soudce do bydliště, dotázat se nezletilého některým z audiovizuálních prostředků elektronické komunikace, telefonicky atd.), a to přesto, že přinejmenším některé z těchto forem komunikace mohly zajistit ozřejmění názoru staršího nezletilého v řádu hodin, nejvýše dní. Nalézací soud přitom neměl žádné indicie, že by bylo třeba rozhodnout okamžitě. Nalézací soud tak sice správně považoval názor staršího nezletilého za důležitý, v rozporu se zásadou vyhledávací, zakotvenou v § 21 zákona o zvláštních řízeních soudních, však ohledně zjišťování jeho názoru zůstal zcela pasivní a vyšel toliko z informací od stěžovatele a matky.

42. Ústavní soud k tomu podotýká, že souhlasí s názorem Výboru pro práva dítěte, že tam, kde je to možné, by měl být zjišťován názor dítěte přímo (srov. Obecný komentář k Úmluvě o právech dítěte č. 12., s. 12, bod 35. Byť nelze *per se* zjišťování názoru nezletilých prostřednictvím orgánu sociálně-právní ochrany dětí považovat za porušení práva dítěte být slyšeno a v každém případě je třeba individuálně posoudit, jaká forma je pro konkrétního nezletilého nejvhodnější, nejsou-li zde však žádné okolnosti, které by to vylučovaly, je třeba preferovat přímé vyslechnutí dotyčného nezletilého. V nynějším případě tato skutečnost platí o to silněji, že starší nezletilý byl v době řízení již čtrnáctiletý a obecným soudům nebyly známy žádné informace, pro něž by se mohly důvodně domnívat, že by nebyl schopen svůj názor v řízení sdělit.

43. Kromě toho, že starší nezletilý měl právo být v řízení slyšen a realizaci tohoto práva nic nebránilo, nebyl dokonce v jeho případě dán ani žádný důvod, proč by nalézací soud nemohl zjistit názor staršího nezletilého a současně stihnout lhůtu dle § 75c odst. 2 občanského soudního řádu, jakkoliv tato lhůta by však sama o sobě nemohla být dostatečným důvodem pro zásah do práva staršího nezletilého vyjádřit svůj názor a být slyšen. O tom svědčí mimo jiné i fakt, že nalézací soud své napadené rozhodnutí nevydal okamžitě, ale až třetí den od doručení návrhu stěžovatele na vydání předběžného opatření. Měl tedy i po prostudování dostupných podkladů ještě čtyři dny na to, aby staršímu nezletilému umožnil uplatnění jeho práv dle čl. 9 odst. 2 a 12 odst. 2 Úmluvy.

44. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že primárně došlo k porušení základních ústavně zaručených práv staršího nezletilého, který se však k ústavní stížnosti nepřipojil a ani nepodal ústavní stížnost vlastní prostřednictvím svého opatrovníka, stěžovatele či matky. Porušení jeho ústavně zaručených práv zúčastnit se řízení a sdělit své stanovisko dle čl. 9 odst. 2 Úmluvy a být vyslyšen v soudním řízení dle čl. 12 odst. 2 Úmluvy, jakož i právo na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 Listiny a právo na spravedlivý proces dle čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy bylo způsobilé porušit i právo stěžovatele na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listina a čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy [srov. k tomu např. nález sp. zn. III. ÚS 3007/09 ze dne 26. 8. 2010 (N 172/58 SbNU 503)]. Tato porušení základních ústavně zaručených práv staršího nezletilého totiž představovala i zásadní interferenci s řádným průběhem dokazování.

45. Pro skutečnost, že nalézací soud měl sám zjistit názor staršího nezletilého a umožnit mu realizaci jeho práva být slyšen v právním řízení, které se ho týká, a této své povinnosti nedostál, je další procesní vývoj irelevantní. Ústavní soud jej však nemůže zcela opomenout, neboť v něm došlo v zásadě ke zhojení porušení těchto práv staršího nezletilého. V průběhu dalšího procesního vývoje byl totiž zjišťován i názor staršího nezletilého na současné poměry, a to jak ze strany orgánu sociálně-právní ochrany dětí, tak i ze strany dětského psychologa. Při všech těchto příležitostech se starší nezletilý vyjádřil tak, že režim péče o něj a styku stěžovatele s ním mu vyhovuje, situaci po svém odstěhování z místa trvalého bydliště stěžovatele vnímá jako zklidněnou atd.

46. Naopak nebyla zjištěna žádná skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že by si starší nezletilý přál jiné uspořádání svých výchovných poměrů a poměrů styku se stěžovatelem, a dokonce nebyla zjištěna ani žádná skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že kdyby staršímu nezletilému byla řádně umožněna realizace jeho práva být slyšen a vyjádřit v řízení svůj názor, že by se vyslovil pro jiné uspořádání. Tak by tomu bylo, kdyby si starší nezletilý např. nejprve na nový režim stěžoval a až následně by se s ním smířil a přijal ho kladně, kdyby bylo zjištěno, že by alespoň v období po svém odstěhování starší nezletilý kontaktoval stěžovatele a dožadoval se vrácení zpět k němu.

47. Shora popsané porušení základních práv staršího nezletilého mělo tedy jen formální, resp. procesní charakter, nijak se na něm negativně neprojevovalo a z materiálního hlediska by se s mírou pravděpodobnosti hraničící s jistotou starší nezletilý vyjádřil před nalézacím soudem tak, že by s režimem založeným napadeným rozhodnutím nalézacího (resp. následně odvolacího) soudu souhlasil.

48. Zrušením napadených rozhodnutí by tak došlo ke zcela nadbytečnému novému rozhodování o předběžném opatření. K tomu Ústavní soud připomíná, že při změně poměrů v období od vydání napadeného rozhodnutí odvolacího soudu do rozhodnutí o ústavní stížnosti (a ostatně ani po něm) nic při změně poměrů nebrání tomu, aby byla dočasná úprava poměrů péče o nezletilé a styku s nimi změněna tak, aby tuto změnu reflektovala.

49. Neshledal-li by Ústavní soud za těchto podmínek důvod pro zrušení napadených rozhodnutí na podkladu ústavní stížnosti některého z nezletilých, nemůže shledat ani porušení práva na soudní ochranu stěžovatele, neboť výsledek by se pro stěžovatele nijak nezměnil, ani kdyby obecné soudy řádně staršímu nezletilému

umožnily realizaci jeho práva vyjádřit svůj názor a být slyšen v právním řízení, které se jej týká.

VII. Závěr

50. Ačkoliv po řízení o předběžném opatření nelze požadovat identický rozsah dokazování jako po řízení o věci samé, umožnění čtrnáctiletému nezletilému, u nějž soud nezjistil ani nepředpokládal v tomto směru žádné překážky, vytvořit si na věc názor a tento soudu prezentovat, jakož i náležité přihlídnutí k takto prezentovanému názoru, však i v řízení o předběžném opatření o úpravě styku hrají neopominutelnou roli a názor staršího nezletilého měl představovat jedno z hlavních východisek obou rozhodnutí obecných soudů. V nynějším případě tato skutečnost vysvětluje, že sám obecný soud v odůvodnění svého napadeného rozhodnutí výslovně odkázal na § 867 občanského zákoníku a vyjádřil politování nad tím, že kvůli otcově pasivitě stran kontaktování orgánu sociálně-právní ochrany dětí se ke dni rozhodnutí o předběžném opatření nepodařilo zjistit názor staršího nezletilého, přičemž nalézací soud nepředpokládal žádné překážky, které by měly zjištění a prezentaci tohoto názoru staršího nezletilého zabraňovat. Oba ve věci činné obecné soudy pak svá napadená rozhodnutí hájily rovněž tím, že názor nezletilých nebyl znám, a tedy nebyly rozptýleny obavy z rizik, které o osobě stěžovatele uvedla matka.

51. Obecné soudy se dopustily svým protiprávním postupem zásahu do základního ústavně zaručeného práva stěžovatele na soudní ochranu, tento zásah pramenil však toliko z porušení základních ústavně zaručených práv dle čl. 9 odst. 2 a čl. 12 odst. 2 Úmluvy staršího nezletilého. Ve vztahu k němu toto porušení nemělo žádné materiální následky a bylo zhojeno následným zjištěním jeho názoru. Tento zásah tak nenabyl intenzity porušení, a proto Ústavní soud nemohl konstatovat porušení ani ve vztahu ke stěžovateli. Z tohoto důvodu Ústavní soud bez nařízení jednání a v nepřítomnosti účastníků podle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu ústavní stížnost zamítl.

52. Ústavní soud závěrem podotýká, že toto rozhodnutí v žádném případě nezavazuje obecné soudy v dalším řízení k jakémukoliv konkrétnímu výsledku ani k tomu, aby v jeho průběhu nepřihlížely ke skutečnostem, které zjistily až po vydání napadených rozhodnutí. Tento nálezný závazuje obecné soudy toliko k tomu, aby, bude-li stále trvat potřeba prozatímně upravit styk stěžovatele či matky s nezletilými, před svým rozhodnutím řádným způsobem zjistily vlastní názor alespoň staršího nezletilého a umožnily mu v dostatečném rozsahu uplatnění jeho práva vyjádřit své stanovisko k řízení, vyplývajícího z Úmluvy a zakotveného ostatně i v občanském zákoníku.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 19. prosince 2017

Ludvík David
předseda senátu Ústavního soudu